

**IZVRŠILNI ODBOR
MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA
L J U B L J A N A**

Z A P I S N I K

24. redne seje Izvršilnega odbora MLO Glavnega mesta Ljubljane, ki je bila v soboto 23. julija 1949 od 9. do 11.30 ure dopoldne v sejni sobi predsedstva MLO, Lingarjeva ul.1/I.

N a v z o č i:

predsednik: Maležič Matija

podpredsednik: Sitar France

tajnik: Kovačič Leo

člani: Drobež Franc

Jelenc Aleš

Maček Leopold

Niklavič Zvone

Naglič Stane

Nebec Franc

Pelko Gašper

Pleško Srečko

Puhar Dominik

Repič Ivanka

Zdešar Henrik

vabljeni: Skitek Ermin za poverjenišтво za drž.nabave

Šefic Ludvik za poverjenišтво za komunal.zadeve

Fon Jože za kontrolno komisijo

Pernuš Jože za Javno tožilstvo mesta Ljubljane

Hafner Vinko za Komite za zakonodajo in izgrad-

Zupan Anton Inje ljudske oblasti pri vladi LRS

odsotni: Gorjanc Joško

Kodela Viktor

Podbregar Erna

Kocjan Danilo

Kodrič Tone

Rakar Iva

Trtnik Lojze

Matoh Ivan

Seji so prisotvevali tudi tajniki RLO in KLO Polje ter pomočniki poverjenikov oz. osebe, ki so delale na organizaciji onih poverjeništev, kjer ni bil navzoč poverjenik.

D n e v n i r e d:

Problemi organizacije MLO in RLO.

Tov. predsednik Maležič otvori sejo IO in navaja, da se bo v smislu dnevnega reda razpravljalo vprašanje organizacije MLO in RLO ter bo podal poročilo o dosedanjem delu na tem področju tov. tajnik.

Tov. tajnik Kovačič Leo: Na naših poverjeništvih dosedaj niso bila sistemizirana mesta, marveč je bila izvedena samo sistemizacija uslužbencev. Zato je bilo delo naše komisije težavnejše, ker nismo mogli izvesti primerjave z dosedanjo organizacijo potrebnih delovnih mest na naših poverjeništvih. Za organizacijo poverjeništev je Izvršilni odbor imenoval glavno komisijo, ta pa podkomisije, ki so zbirale podatke za glavno komisijo. V glavnem smo vsa poverjenišтва razdelili na gospodarska in negospodarska poverjenišтва. Organizacijo tajništva je obravnavala posebna podkomisija.

Tako smo imeli 3 komisije v sklopu Glavne komisije in sicer: 1. podkomisija za gospodarska poverjenišтва, ki je bila sestavljena iz 8 članov, 2. podkomisija za negospodarska poverjenišтва, ki je bila sestavljena iz 6 članov, 3. podkomisija za tajništva, ki je bila sestavljena iz 4 članov. Na posameznih poverjeništvih so bile nato ustanovljena v sklopu poverjeništev še posebne komisije, ki so kolektivno z vsem uslužbenstvom pripravljale predloge za organizacijo svojega poverjenišтва. Pri delu te organizacije so bili pritegnjeni tudi zastopniki resornih ministrstev tako, da je bila zagotovljena organizacija poverjenišтва skladno z zahtevami resorov. Stalno smo bili v povezavi s Komitejem za zakonodaje in izgradnje ljudske oblasti preko njegovega posebnega zastopnika.

Uspeh dela naših komisij po poverjeništvih, podkomisij Glavne komisije, kakor tudi uspeh dela Glavne komisije pa vkljub vsem naporom in prizadevanjem ni zadovoljiv. Ni se nam posrečilo doseči namena organizacije MLO in RLO. Premalo smo proučili kompetence posameznih poverjeništev in nejasno so razmejeni posli med samimi poverjeništvii, in prav tako med poverjeništvii MLO in RLO. Veliko je bilo razpravljanja o zmanjšanju števila osebja na posameznih poverjeništvih in vse premalo se je pelagalo važnosti na to, kako bi se preskrbel potreben kader na RLO in tako okrepiło samo RLO-e. Tekom vsega razpravljanja pa smo skoraj vedno ugotavljali, da so poverjeniki RLO-ov premalo intenzivno sodelovali in da se niso spuščali v diskusijo, kakor bi bilo to zaželeli. To je Glavna komisija opažala v teku vsega razpravljanja, zato je bil sredi dela spremenjen način poslovanja komisij tako, da smo ponovno obravnavali že predložene predloge organizacije poverjeništev na posameznih poverjeništvih, kakor so hodili posamezni člani Glavne komisije zaradi neposrednega zavarovanja pravilne izvedbe organizacije. Kljub temu pa nismo uspeli rešiti vseh problemov, ki so se sproti pojavljali v najrazličnejših oblikah. Nekatera poverjenišтва so namreč zamišljala svojo organizacijo na osnovi daljše perspektive, katere pa spričo stvarne sedajnosti ne bi mogli izvesti, niti v pogledu števila, še manj pa v pogledu kvalifikacije potrebnih uslužbencev.

Če kritično pregledamo dosedanje delo, bomo ugotovili, da smo vendarle mnogo uspeli kljub nedostatkem, ki jih bo treba še odpraviti. Taka reorganizacija poverjeništev se namreč ne da izvesti tako hitro, ker nam manjkajo potrebna izkustva. Zato bo treba na organizaciji poverjeništev delati še nadalje. Uspeli smo do neke mere prenesti posle iz MLO in RLO, vendar se opaža pri posameznih poverjeništvih nedopustna dvotirnost. Opaziti je namreč bilo, z ozirom na dosedanje napačne stališče, da so rajonski uslužbenci manjvredni od mestnih uslužbencev in da so rajonski uslužbenci dejansko tudi slabše plačani, da mestni uslužbenci niso prikazali svojim poverjenikom vseh onih poslov, ki bi se lahko prenesli na RLO-e, boječ se, da bi bilo njihovo službeno mesto pri MLO potem izpraznjeno, in da bodo zato/potem premeščeni na rajone. To napačno stališče bo treba korigirati, kajti rajoni kot prvoinstančni organi državne oblasti in organi državne uprave morajo imeti najboljše uslužbence, ki pa ne morejo biti najslabše plačani.

Slabo smo opravili tudi svojo nalogo zato, ker nismo dovolj upoštevali raznih pomožnih organov kot posvetovalnih organov pri opravljanju svojih poslov. Prezrli smo, da bi marsikatera zadeva, ki jih opravljamo v svojih poverjeništvih s svojimi uslužbenci, prav tako dobro in mogoče še uspešneje izvrševali, če bi se posluževali raznih komisij, svetov, kolegijev, masličnih organizacij in zadrug.

Vse te pomožne organe bi bile treba upoštevati, pa bi lahko močno razbremenili upravni aparat. Te pomožne organe bi lahko z uspehom angažirala vsa poverjenišтва.

Kot naslednji problem, ki ga dosedaj vse naše komisije niso mogle rešiti je vprašanje obstoja oz. združitve nekaterih poverjeništev. ~~Glede~~ Združitve poverjeništev ne narekujejo življenski interesi Ljubljane. Nastalo je namreč vprašanje ali ne bi kazalo ustanoviti posebno poverjenišтво za obrt, ki bi vodilo vse agende obrtnišтва, dalje ali se naj bi poverjenišтво za stanovanjske zadeve spojilo s poverjeništvom za komunalne zadeve, dalje ali naj bi še nadalje obstojale poverjenišтва za živilsko proizvodnjo oz. če se ne bi to poverjenišтво spojilo s poverjeništvom za industrijo.

Glede ustanovitve poverjenišтва za obrt smo končno prišli do zaključka, da bi naj poverjenišтво za industrijo opravljalo tudi vse agende obrtnišтва in naj bi kot tako združevalo vse stroke obrtnišтва, ki se sedaj raztresene po posameznih poverjeništvih. Naša diskusija na komisijah je namreč ugotovila, da bi se obrtnišтво v sklopu poverjenišтва za industrijo in obrt uspešneje in lažje obravnavalo s centralnega mesta v organizacijski obliki pri poverjeništvu za industrijo in obrt, kjer naj bi bila za obrtnišтво posebna uprava za obrt. Ta uprava bi vršila zlasti vse regulatorne posle za vse obrtnišтво, medtem ko bi pa rajoni opravljali vse operative, ki se nanaša na obrtnišтво. Raznejitev kompetenc poverjenišтва za industrijo in obrt, zlasti v pogledu obrtnišтва pa zahteva dobre proučitve, ki je bo morale izvršiti navedeno poverjenišтво in staviti v tem pogledu svoje predloge. Z obrtniki imajo namreč opravka skoraj vsa naša poverjenišтва, ki jih vsak po svoji liniji vključuje v svoje delo. Tako imamo na gradbenem poverjeništvu obrtnike zidarje, tesarje itd., na komunalnem poverjeništvu razne obrtnike uslužnostnih strok, dalje na poverjeništvu za lokalni promet obrtnike prevoznike itd. Preštudirati bo treba, kako naj se zajame vse to obrtniško delovanje in v tej novi upravi za obrt, ki bo delovala v sklopu poverjenišтва za industrijo in obrt, o čemer bo pojasnil tov. Pleško.

Glede poverjenišтва za živilsko proizvodnjo je bilo spočetka mišljeno, da bi se združilo s poverjeništvom za industrijo iz razloga, ker je dejansko to poverjenišтво vršile samo operative posle kot nekaka direkcija, ki bi lahko v tem obsegu obstojala v sklopu poverjenišтва. To naziranje pa ni vzdržno z ozirom na dejstvo, da se je po več kot enoletnem obstoju poverjenišтва za živilsko proizvodnjo pokazala v Ljubljani potreba po takem poverjeništvu, kajti živilska proizvodnja je in bo še nekaj časa ena najvažnejših nalog našega IO. Poverjenišťvo za živilsko proizvodnjo ne zajame samo živilske industrije, marveč tudi razne živilsko proizvodnje obrtniške dejavnosti. Z združitvijo tega poverjenišťva v poverjenišťva za industrijo in obrt bi se pa nujno zapostavljala živilska stroka obrtniške dejavnosti in bi se vsekakor to poznalo v našem gospodarjenju v živilski stroki. Ne gre ukinjati poverjenišťva, ki se je izkazalo v sedanjosti kot dobro, marveč bi bilo treba to poverjenišťvo še bolj akrepiti in mu dati možnosti boljšega delovanja.

Kar se tiče spojitve stanovanjskega poverjenišťva s komunalnim poverjenišťvom kot je obstojal predlog in o čemer se je mnogo govorilo v naših komisijah, pa jem končno prevladalo mnenje, da bi bila ta spejitev pogrešna. Res je, da ima stanovanjsko poverjenišťvo mnogo sličnih poslov kot komunalno poverjenišťvo. Takih sličnih poslov pa imajo tudi ostala naša poverjenišťva in bi bilo napačno samo zaradi tega vztrajati na taki združitvi. Vsako

naše poverjeništvu namreč vrši nekaj komunalnega in bi se prav za prav naše komunalno poverjeništvu lahko imenovalo tudi drugače. Razpravljanje o tem vprašanju se je samo pokazalo, da je premalo koordinacije s našim komunalnim poverjeništvom in na splošno, da naša poverjeništvu v poslih, ki so jim skupni premalo koordinirajo. Z boljše povezavo med našimi poverjeništvu bi se odpravila sedanja dvo- ali večstranost poslovanja, znanjšal bi se upravni aparat in zboljšala bi se kvaliteta dela. Napačno bi bilo združevati sedaj obstoječa poverjeništvu samo zaradi tega, ker govori za te združitve samo aličnost poslov, ki jih vršijo posamezna poverjeništvu, marveč bi bile straniti na tem, kot je že rečeno, da se med poverjeništvu močneje koordinira in to ne samo glede komunalne dejavnosti, marveč glede vseh dejavnosti, ki se tičejo več poverjeništev.

Organizacijski predlogi poverjeništev so tudi slabo upoštevali razne višje oblike gospodarskih podjetij, kakor trustiranje, karteliranje in združevanje podjetij v kombinata. Poverjeništvu za gradnje v tem pogledu prišlo tekem študija do zaključkov, da bi se mogla gradbena podjetja kartelirati, a čemer bi se dosegli veliki produktivski in distribucijski uspehi, dočim bi se lahko podjetja gradbenega materiala združila v kombinata. Potrebno bi bilo, da tudi ostala poverjeništvu preštudirajo možnost ustvaritve višjih organizacijskih oblik združevanja svojih gospodarskih podjetij.

Nedosledno je rečeno tudi vprašanje obstoja birojev za operativno evidenco v naših poverjeništvu. Člani komisij so bili glede tega biroja različnih mnenj. Brez dvoma pa bi morala taka operativna evidenca obstojati pri vseh naših gospodarskih poverjeništvu.

Knogo se je v komisijah razpravljalo o obstoju posebne finančno-revizijske in računovodske službe po posameznih poverjeništvu. Finančno revizijo je treba decentralizirati, ker ta služba, ki je bila centralizirana v poverjeništvu za finance, postavljenim nalogam ni bila kos. Razsežnost poslov in specifičnost računovodskih prijemov ne dopušča take centralizacije. Zanemarjanje finančno-revizijske službe in instruktorsko računovodske, povzroča nepreglednost v finančnem gospodarstvu. Tako službo bi morale imeti vsako naše poverjeništvu in ustanova, ki ima bodisi večje število gospodarskih podjetij ali pa večja gospodarska podjetja.

V predlogih, ki so jih predložila poverjeništvu glede svoje organizacije je zaslediti tudi razne direkcije in uprave kot operativni administrativni voditelji gospodarskih podjetij. V svojih dosedanjih razpravljanjih pa nismo uspeli ugotoviti, kdaj naj bi postavili direkcije, kdaj pa upravo ter kakšne posle naj bi opravljale te gospodarske edinice. Tudi nismo uspeli ugotoviti, v katerih primerih naj bi nastopalo poverjeništvu kot operativni administrativni voditelj, onizoma kdaj naj bi kot tak voditelj nastopala direkcija. Nekateri člani komisije so bili mnenja, da se pri posameznih poverjeništvu ustanavljajo take direkcije samo kot nepotreben vresni člen med podjetji in poverjeništvom. Tak primer smo obravnavali pri poverjeništvu za kmetijstvo in gozdarstvo, kjer se je spocetka razpravljalo o posebni direkciji, ki bi združevala kot operativni administrativni voditelj vsa državna posestva in ekonomije. Samega poverjeništvu za kmetijstvo in gozdarstvo nismo obravnavali in postavili predloga za organizacijsko obliko tega poverjeništvu, ker je v reorganizaciji vsa kmetijska služba in s tem v zvezi resorno ministrstvo.

Načelniki pri organizaciji MLO in RLO je tudi organizacija zadrugi. Zadrugi lahko razdelimo na tri panoge. Prvič kmetično-obdelovalne zadrugi, drugi obrtniške zadrugi in tretji nabavno-prodajne zadrugi. Vse te zadrugi bi morali v operativnem smislu besede opravljati rajoni za svoje območje. S tem bi se razbil dosedanja osovski način raznih obrtniških zadrug, ki ovira nadaljnji razvoj obrtništvu na poti za izgraditev socializma, ki ima drugačne naloge kot je bilo obrtništvu v kapitalizmu.

Neobčena je ostala tudi organizacija personalne službe pri MLO in RLO. Ta problem ni bil podrobneje obravnavan, ker stoji personalna služba pred reorganizacijo, ki bo predpisana s posebno uredbo. Predvideva se uprava personalne službe kot nekaka centralna organizacijska enota, vendar ni izključeno, da na posameznih poverjeništvih, ki imajo večje število uslužbenstva in v svojem sklopu več podjetij ali ustanov predvidi posebnega personalnega referenta s potrebnim administrativnim osebjem.

Glede števila uslužbencev v bodoči organizaciji MLO in RLO pa je dosedanja organizacijski uspeh pokazal zmanjšanje pri MLO in zvečanje pri RLO-ih. Na podlagi zbranih podatkov je komisija ugotovila naslednje: Po dosedanja organizacijski obliki poverjeništev bi morali imeti pri MLO skupaj 593 uslužbencev, dejansko pa jih imamo 495, to je 98 manj kot bi jih že sedaj potrebovali. Predlagana organizacija MLO-a pa predvideva 440 uslužbencev, t.j. 153 manj kot jih je bilo po stari organizacijski shemi, ali 55 manj kot znaša dejansko stanje sedaj. Tak pregled je mogoče izvesti pri MLO, ko so imela skoraj vsa poverjeništvu nekako organizacijski shemo predvidenih mest, ni pa mogoče te primerjave izvesti na RLO-ih, ki svoje organizacijske oblike niso imeli niti provizorično izdelane. Pri RLO-ih se izkazuje sedaj dejansko 364 uslužbencev, medtem ko jih predvideva nova organizacija 572 uslužbencev, t.j. 208 več kot znaša sedanje število. Pri teh primerjalnih številkah pa je treba upoštevati, da niso vpšteti personalni po poverjeništvih, dalje šoferji, kurirji in ostale tehnično osebje. Zmanjšanje števila uslužbencev pri MLO in zvečanje števila uslužbencev pri RLO je razumljivo z obzirem na prevzem novih poslov pri rajonih in zmanjšanje poslov z obzirem na prenese kompetence iz MLO na RLO. Napačno bi bilo pričakovati, da bi MLO dal nekaj svojih uslužbencev za novo ustanovljene oblastne odbore, ker je že sedaj jasno, da so pri nas nezadostno zasledena mesta pri RLO in da je naša dolžnost predvsem okrepiti in utrditi delovanje RLO.

Tudi po novi organizacijski strukturi so bili predvideni na posameznih poverjeništvih pomočniki poverjenikov. Ni bilo pa dovolj jasnosti v tem, kakšen je položaj teh pomočnikov in s kakšnim delovnim obremenjenostjo. Napačno bi bilo misliti, da predstavlja pomočnik poverjenika tudi namestnika poverjenika. Na nekaterih važnih mestih s posebno odgovornim delovnim obremenjenostjo na posameznih poverjeništvih, bi bilo ustrezno predvideti pomočnike poverjenikov, ki pa naj bi bili po svoji funkciji izvoljeni člani ljudskega odbora. Pomočnik poverjenika v sedanja obliki opravljanja funkcij bi se lahko imenoval tudi drugače n.pr. načelnik, šef itd., lahko pa bi tudi opravljal posle kot namestnik poverjenika, vendar samo v primerih, ko ga odgovorni poverjenik posebej zato pooblasti. Sedanja funkcija pomočnika poverjenika pa se je napačno razlagala tako, da se ga je istovetilo s poverjenikom kot edini organ, ki je odgovoren za poslovanje poverjeništvu IO.

Obravnavalo pa se je v komisiji še nebroj ostalih večjih in manjših problemov, nanašajočih se na organizacijo poverjeništev in na organizacijo gospodarskih podjetij ter ustanov. Treba bo,

da vsake poverjeništvu dobro preštudira delokrog svojega poslovanja, si začrta kompetence ter da prenese na RLO-e vse one agende, ki morajo biti združene v eni roki ter morajo odpraviti sedanjo dvotirnost poslovanja. Za izvršitev te naloge pa je treba seveda daljšega roka in pa temeljitega znanja obsežnosti poslov v posameznih poverjeništvih.

Po referatu tov. tajnika Kovačiča otvori tov. predsednik Maležič diskusije.

Tov. Pleško: Poverjeništvu za industrijo in obrt je preneslo pe dosedanjem študiju do največje možnosti prenosa poslov na RLO-e. Glede obrtništvu smo prenesli vse neposredne operative pesle in s tem izključili dvotirnost. Zadruginištvo se bo lahko iz našega delokroga močno decentraliziralo in obravnavalo po posameznih rajonih. Obrtniška delavnost pa se bo morala operativno in funkcionalno združiti v poverjeništvu za obrt in industrijo tako, da bo dosedanjo razcepljenost opravljanja poslov v obrtništvu odpravljena. Vsako poverjeništvu namreč v odnosu do obrtništvu zvezo z obrtniško delavnostjo. Samo zaradi te zveze pa ni nujne, da bi morale tudi vsake poverjeništvu operativno in funkcionalno opravljati pesle obrtništvu po svoji stroki. Ako bi bilo to nujne, potem bi morale ineti tudi vsako poverjeništvu pristavek "in obrt" n.pr. poverjeništvu za gradnje in obrt, poverjeništvu za lokalni promet in obrt itd. Z združitvi je vse-obrtniške delavnosti v posebni upravi za obrt, ki je v sklopu poverjeništvu za industrijo in obrt, je zasi-guren princip smotnega razvoja obrtništvu in odstranjena bejazen dajanja prednosti samo eni panogi obrtniške dejavnosti. V upravi za obrt pa bi se osnoval svet obrtništvu, v katerem bi bila zastopana vsa prizadeta poverjeništvu. V tej upravi bi bila boljša iz-raba kapacitet obrtniških delavnic in lažja koordinacija med obrtniško proizvajalno dejavnostjo na eni strani in med obrtniško uslužnostjo na drugi strani.

Kar se pa tiče decentralizacije finančne službe govorijo za to razlogi, ki jih je navedel tov. tajnik v svojem poročilu. Nemogoče je namreč finančno-revizijsko službo in pa instruktorsko računovod-ske službo vršiti s centralnega mesta po enem organu, kajti praksa je pokazala, da tega ni mogoče z ozirom na veliko razliko industrij-sko računovodske službe od trgovske in obrtniške računovodske služ-be.

Tov. Pelko: Poverjeništvu za kmetijstvo in gozdarstvo ni moglo sestaviti svojega organizacijskega predloga, ker je organizacija kmetijske službe v reorganizaciji po vsej svoji liniji. Napačno pa bi bilo postavljati kakšne direkcije pri poverjeništvu za kme-tijstvo, ker bi bile take direkcije le nepotreben vmesni člen med poverjeništvom in posestvi, katerih interesi največkrat zahtevajo direktnega posega s strani poverjeništvu. Namesto takih direkcij bi bilo primerneje pri poverjeništvu ustanoviti odseke. Vso ope-rativno dejavnost v kmetijstvu tako glede kmečko-obdelovalnih za-drug, kakor tudi glede raznih ekonomij pa bi bilo prenesti na ra-jone. S tem v zvezi pa bo treba reorganizirati samo Zvezo kmetij-skih zadrug, kar je tudi v načrtu.

Tov. Drebež: Poverjeništvu za stanovanjske zadeve je po dalj-ših diskusijah z rajonskimi poverjeniki prišlo do prepričanja, da bi se to poverjeništvu združilo s poverjeništvom za komunalne zadeve. Z ozirom na deljena mnenja članov komisije za reorganiza-cijo MLO in RLO ter po ponovnem študiju tega vprašanja, je bilo predlagano, da se vendarle tudi stanovanjsko poverjeništvu reor-ganizira in ostane kot samostojno poverjeništvu, da se pa nekateri

posli, ki jih opravlja glede gradenj tako komunalno poverjeništvu, kakor tudi stanovanjsko poverjeništvu vkladijo in da se napravi razmejitev teh poslov med stanovanjskim in komunalnim poverjeništvom. Distribucija stanovanj naj bi se v celoti preneslo na rajone kot prvoinstančne organe in prav tako vsa remontna dela na zgradbah in manjše graditve, dočim naj bi poverjeništvu na MLO izvrševalo večje gradnje in investicije ter nadzor investicij republiškega in zveznega pomena. MLO bi tudi obdržal z ozirom na gospodarsko enotnost mesta Ljubljane razpolaganje z vsemi poslovnimi prostori kot prva inštanca, medtem ko bi bila kot druga instanca napram odločbam RLO-ov višja stanovanjska komisija. Potrebno pa bi bilo izvršiti tudi reorganizacijo uprave zgradb na rajonih. Z ustanovitvijo remontnih podjetij na rajonih pa bi se vsekakor izboljšal tudi tehnični kader pri rajonih.

Na vprašanje tov. predsednika Maležiča kakšne in katere posle na področju šolstva opravljajo rajoni in ali imajo rajoni dovolj ingerence na šolstvo, pojasni tov. Repišaya, da rajoni vršijo v pogledu šolstva samo šolsko-gospodarske zadeve, medtem ko se pedagoška in vzgojno-politična dejavnost opravlja centralno po poverjeništvu za šolstvo. Prav tako skrbi MLO ob sodelovanju ministrstva za namestitve in prenestitve učiteljstva.

Na to pojasnilo pripomni tov. predsednik, da so rajoni v tem pogledu prenašo svobodni in samostojni in da imajo na ta način pre slab vpliv na šolo.

Tov. Šefig omeni, da bo treba natančneje opredeliti pristojnost poverjeništvu za komunalne zadeve ter podati razmejitev med odgovarjajočim poverjeništvom na rajonih na eni strani in poverjeništvom MLO v pogledu komunalne dejavnosti na drugi strani. S tem v zvezi bi bilo treba urediti tudi odnošaje in delokrog raznih komunalnih podjetij storitvenega in uslužnostnega značaja.

Tov. predsednik Maležič nato poda naslednje načelne smernice za organizacijo MLO in RLO. Pri sedanji organizaciji ne gre toliko za prevzem teh ali onih poslov od MLO na poverjeništvu RLO. Gre za veliko večje stvari. RLO morajo enkrat postati organi državne oblasti in uprave na svojem območju. Zato je treba, da vršijo RLO-i stvarno vse one posle, ki jih kot taki morajo vršiti v današnjem družbeno-gospodarskem sistemu. Če se po vsem tem pogleda, kaj sedaj vršijo rajoni na svojem območju in kaj bi naj vršili glasom predlogov o bodoči organizaciji, vidimo, da je tega prav malo in da rajoni ne predstavljajo tiste dejavnosti, ki bi jo po naši družbeni strukturi morali opravljati.

Rajoni bi n.pr. morali na področju turizma in gostinstva ustvarjati široko gostinsko mrežo, skrbeti bi morali za razne turistične točke, zlasti pa bi se morali zanimati za maožično prehrano prebivalstva in ustvariti mrežo restavracij, skratka vršiti bi morali vse posle, ki jih je dosedaj opravljalost mesto poverjeništvu za turizem in gostinstvo. Poverjeništvu pri MLO pa bi morale skrbeti za kvalitetno mrežo hotelov in restavracij, vršiti široko propagando turizma z ozirom na mesto Ljubljana kot celoto, spremeniti s turistične kraje izven mesta ter skrbeti za povezave Ljubljane z bližnje in daljne okolice, kakor n.pr. Iški vintgar, Mokerc, Krim, Šmarna gora, Polhograjski dolomiti, Točke čelo, skratka poverjeništvu MLO bi morale reševati te probleme v širšem obsegu in z mnogo večjim obzervjen.

Tudi s področja kmetijstva bi bilo treba močno decentralizirati posle, ki jih sedaj vrši poverjenišтво. Rajonski ljudski odbori bi morali opravljati vse regulatorne posle v zvezi z združništvom, privatnim kmetijstvom, raznimi ekonomijami, medtem ko bi se morale poverjenišťve MLO baviti z urejevanjem večjih posestev kot so n.pr. sovhozi, dalje z vprašanjem ureditve in izsušitve Barja itd. Pa tudi poverjenišťvo za gradnje bi morale izluščiti velik del svojih poslov in jih prenesti na rajonske IO, ki bi morali biti operativni organi za razne manjše gradnje in vse gradbene delavnosti na svojem območju, izvzeši velikih gradenj, za katere bi morale skrbeti poverjenišťve MLO poleg vprašanja ustvarjanja velikih gradbenih industrij, ustvarjanje strojnih gradbenih baz in vprašanja hitrih gradenj. Nadalješbi bila naloga poverjenišťva za gradnje MLO da proučuje povečanje lokalnih virov surovin za gradnje in možnost povečanja kapacitete gradbenih podjetij (spekarne, industrije itd.).

Prav tako bi morali rajoni imeti v svojih rokah ves drobni lokalni promet, ki ima večinoma uslužnostni značaj in ki je mnogoštevilen, dočim bi se morale poverjenišťve za lokalni promet pri MLO brigati bolj za vzpostavitev novih prometnih žil, ustvarjanje večjih prometnih sredstev, razširitve prometne zveze (tramvaj, avtobusi, trolejbusi itd.) in s tem utrditi povezave med mestom in podeželjem ter izboljšati dovoz delovne sile v mesto (Črnuče, Vrhnika, Polje).

V pogledu opravljanja poslov iz področja ljudskega zdravstva in socialnega skrbstva bi morali rajoni imeti mnogo več kompetence pri ustanavljanju in upravljanju raznih zdravstvenih in socialnih ustanov (ambulante, dečje jazli, lekarne itd.), kakor tudi osebja v teh ustanovah. Resorno poverjenišťvo pri MLO pa bi se moralo brigati bolj na široko z vprašanjem delovanja dečjih domov, reševalne službe in slično. V teh vprašanjih sicer ni popolne jasnosti, kaj bi bile boljše oziroma kako daleč bi naj šlo delovanje rajonov, vendar bi bilo treba to vprašanje še temeljiteje proučiti.

Zelo slaba dejavnost RLO pa je na področju komunalnega poverjenišťva. Sedanje komunalno poverjenišťvo pri MLO je le nekak ostanek delokrega bivše mestne občine ljubljanske. Delavnost tega poverjenišťva je dejansko zelo ozka in bi se morala popolnoma reorganizirati. Na tem področju bi morala RLO izdatno razširiti svoje poslovanje in prevzeti od MLO veliko poslov. Poverjenišťvo pri MLO pa bi morale zajeti svoje delavnost bolj na široko, oziraje se na mesto kot celoto. Tako bi morale n.pr. mestno poverjenišťvo urediti večje parke, (Šišenski hrib, Golovec). živalski vrt, kanalizacijo in se baviti z vprašanjem izkoriščanja odpadnih voda.

V stanovanjskih poverjenišťvih RLO bi se morali baviti z drobno distribucijo stanovanj, dalje s popravili in manjšimi gradnjami stanovanjskih prostorov, dočim bi morale mestno poverjenišťvo za stanovanjske zadeve pravilno usmerjati stanovanjsko politiko. Baviti bi se morale z vprašanjem pravilne razmestitve raznih socialnih in zdravstvenih ustanov, kakor tudi razmestitve poslovnih prostorov. Dogaja se večkrat, da so stavbe z lepim in širokim vrtom zasedene po ustanovah ali podjetjih, dočim so razne institucije, domovi itd. nastanjeni v zgradbah brez nujno potrebnega dvorišča ali vrta. Prenos drobne distribucije stanovanj na RLO-e je važna tudi iz razloga, da preskrbijo rajoni stanovanja delovnemu človeku, ki ima svoje službeno mesto v rajonu in da se prepreči nepotreben promet zaradi oddaljenosti stanovanj. Idealno bi bilo, da ima vsak delavec, uslužbenec in namočeneec svoje stanovanje v bližini svo-

jega delovnega mesta, se pravi v istem rajonu. S tem bi se zmanjšal promet, ko sedaj iz enega konca v drug konec mesta hodijo delavci in uslužbenci na svoje dele in s tem obremenjujejo tramvaj, avtobus in ovirajo ostali promet po ulicah in cestah.

Glede celotne organizacije MLO in RLO pa je treba pripomniti, da se s to organizacijo ne ustvarja nobena nova organizacijska oblika na rajonih, kajti rajoni bi morali te posle že sedaj vršiti, oziroma bodo morali te posle po prenosu iz MLO-a opravljati. Gre zato, da izoblikujemo, ustvarimo nov organ pri MLO, ki bo nekaj povsem novega od dosedanje organizacije MLO. V kolikor je za naše ljubljanske razmere primerna primerjava z ostalimi oblastnimi in okrajnimi ljudskimi odbori, je treba pripomniti, da bi naši rajonski ljudski odbori morali v vsem biti to, kar so drugod okrajni ljudski odbori, naš mestni ljudski odbor pa to, kar so oblastni ljudski odbori, vse seveda gledano v merilu mesta Ljubljane. Če bi tega ne bilo bi bili državljani v Ljubljani v nekem smislu prikrajšani. Za življenje podeželskega prebivalca skrbi in deluje nad okrajem še oblastni odbor, nato šele vlada. Pri nas mora biti to MLO. To pomeni, da moramo organizirati "nov MLO" ne pa samo z decentralizacijo okrniti sedanjega. Povsem napačno bi bilo zaradi tega, da bi poverjeniki pri MLO s pridržavanjem nekaterih poslov v svoji kompetenci prikrajšali rajonske ljudske odbore in s tem njihove prebivalce na njihovih pravicah in delžnostih in tako ustvarjali nejasnost v kompetencah in povzročali nedopustno dvotirnost poslovanja.

Razpravljalo se je tudi vprašanje manj ali več ljudi na poverjeništvih. Tega vprašanja ne smemo obravnavati šablonsko. Običajno je tam, kjer je več ljudi živela birokracija. Ni pa to vedno nujno. Če postavimo pri MLO več uslužbencev, bo se to poslovanje izrodilo v birokracijo. Če bi pa dodelili rajonskim ljudskim odborom več uslužbencev pa ni nujno, da bi zaradi tega postala birokracija, kajti vse poslovanje je na rajonih približano ljudstvu. Pri svojem poslovanju bi se moral tako RLO kot MLO izdatneje posluževati raznih društvenih organizacij. O tem je veliko govoril tov. Kardelj v svojem referatu na zadnjem zasedanju skupščine. Ljudski odbori v Jugoslaviji so danes mnogo naprednejša oblika od Sovjetov. Iz prakse vemo, kako smo pri nas izvršili ogromno delo na področju trgovine in preskrbe, ko smo in še sedaj izvršujemo veliko nalogo iz tega resorja s pomočjo prebivalcev vsakega terena. S tem smo si prihranili ogromno vsoto denarja, ki se ga v prejšnji Jugoslaviji trošili za svoj upravni aparat. Podobnih prijemov bi se lahko poslužila tudi druga poverjenišтва na svojem sektorju dela in s tem razbremenila personalne proračunske izdatke, odpravila birokracijo in približala vse delovanje ljudstvu.

Nepreštudirano je sicer ostalo vprašanje obrtništva v Ljubljani in upravljanja z njim. Posrečena je sicer zamisel združitve obrtništva v eni organizacijski enoti, kot je to bilo razpravljano, vendar bo treba misliti na to, da bo tudi v socialistični ureditvi države obrtništvo živelo in ostalo visoko kvalitativni faktor lokalne proizvodnje. Iz teh razlogov tudi obrtniške dejavnosti ni mogoče deliti po raznih strokah obrtništva in jih podrediti v sklop resornih poverjeništev. Sedanji študij organizacije MLO in RLO-ov pa je treba še bolj poglobiti. Zlasti bi se morali v ta študij poglobiti sami rajoni, ki so dosedaj pokazali premalo iniciative. Rajoni bi morali opravljati vse one posle, ki jih je po svoji organizaciji MLO opravljal lansko leto. Izginiti bi morale naziranje, da je MLO naslednik prejšnje mestne občine in bi se morale ukoreniniti načelo, da je rajonski LO tisti, na katerega bi se morali obratiti državljani posameznega rajona in vse niti državljanov bi morale

biti vezane samo na pristojni rajon. Pogrešeno je tudi bilo, da je dosedaj MLO oziroma posamešna poverjenišтва pri MLO opravljala posle tudi za RLO, zlasti pa je bilo pogrešeno, da nismo upoštevali posameznih predlogov, ki so prihajali iz RLO. RLO so bili zato povsem nesamostojni, ker se pri njih ni ničesar odločalo, marveč se je videlo samo MLO, ki je bil edini pristojen za odločitev v posameznih zadevah. Tako naziranje mora v bodoče odpasti in je treba RLO organizirati kot prvostopno oblastvo in ma dati tudi zunanji videz. Rajoni morajo dobiti boljše prostore in čimprej morajo izginiti "barake in šoteri", v katerih so nastanjeni. Današnje stanje pri rajonih pa je tako, da bi moral imeti državljani posebno kazalo, če bi hotel najti posamezne organizacijske note, ki so v sklopu RLO-ov.

Vse to moramo imeti pred očmi, ko izdelujemo organizacijo MLO in RLO.

Tov. Delkinova pripominja, da so izvajanja tov. predsednika povsem točna in da se rajoni resnično ne čutijo dovolj odgovorni za svoje delovanje, to pa zaradi tega, ker so največkrat samo posvetovalni organ MLO-a.

Tov. Deviak dodaja, da je sedanje stanje na RLO-ih nevdržno, ker ni nobenega napredka niti pri poslovanju samih poverjeništev, niti pri usposabljanju rajonskih uslužbencev ter da so rajonski uslužbenci, ki so kvalitativno zelo slabi, samo avtomati MLO-a.

Tov. tajnik Kovačič pripominja, da se je samostojnost RLO-ov odrekala zlasti pri sestavljanju proračunov, kar bo treba v bodoče popraviti.

Tov. Hafner Vinko navaja, da je treba z organizacijo rajonov in določitvijo kompetenc ustvariti povsem nov organ pri MLO. Dejstvo, da imajo v Beogradu in Zagrebu ter v drugih večjih mestih večje število uslužbenstva v svojem aparatu, je razlog, da kompetence posameznih organov niso razmejene. Na konferenci v Beogradu se je ugotovilo, da je problem rajonov in MLO-ov eno osnovnih nerešenih problemov v sistemu naše oblasti. Zato se veliko dela na sestavi statuta in organizaciji mest. Razmejitev kompetenc med RLO in MLO je namreč mnogo težja kot pa med okrajnimi LO in oblastnimi LO. Rajoni so namreč tesneje povezani s celoto mesta kot so okraji z oblastnimi odbori. Rajonske ljudske odbore je treba izgraditi kot samostojne organe državne oblasti in jim kot takim dati vso možnost samostojnega razvoja na vsej liniji. Približati je treba upravljanje države najnižjim državnim organom in s tem ljudstvu ter tako vključiti vso razpoložljivo delovno silo pri upravljanju državnega aparata, s čemer bomo izdatno smanjšali število administrativnih uslužbencev. Z izgraditvijo samostojnosti rajonskih ljudskih odborov bomo pritegnili prostovoljno delovno silo, ki bo enostavnejše in hitreje izpolnjevala naložene naloge. Z vključevanjem množičnih organizacij in prostovoljne delovne sile pri izvrševanju oblasti, smo v naši republici velike nastali napram ostalim republikam v državi. Posluževati bi se morali močnejše zborov volivcev, svetov državljanov in podobne tako, da bi množičnost upravljanja upravnih poslov prišla do izraza. Na podlagi gornjih poročil in diskusije je nato tov. pred

Na podlagi gornjih poročil in diskusije je nato tov. predsednik Maležič predlagal sledeči

s k l e p i:

1. Sprejme se predlog glavne komisije o sestavi poverjeništev pri IO MLO, ki vsebuje 16 poverjeništev, kontrolno komisijo in planske komisije, t. j. isto število poverjeništev kot dosedaj s pri-

pono, da je organizacija povejeništev zaradi preslabega sodelovanja rajonov pomanjkljivo izdelana.

2. Izdelati je treba organizacijsko strukturo RLO-ov na ta način, da posamezna poverjenišтва RLO sodelujejo s odgovarjajočimi poverjeništvii na rajonih in skupno izdelajo organizacijo, upoštevajoč spredaj navedena načela.
3. Sedanje alaborate se predloži Komiteju za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti pri vladi LRS.
4. Vsa poverjenišтва pri RLO morajo še nadalje študirati organizacijske oblike svojega poverjenišтва in ugotoviti svoje pristojnost kot povsem nov državni organ.

Ker je s tem dnevni red izčrpan, zaključii tov. predsednik sejo ob 11.30 uri.

Smrt fašizma - svoboda naroda!

Tajnik:
(K o v a č i č Izo)

Novak

Je Predsednik:
(H a l e š i č Matija)

Matija Halušič